

over de verhouding tussen criminologie en strafrecht. Dit had voor mij achterwege mogen blijven. Waarmee niet ontkend wil zijn dat Fijnauts geschrift alleen al aantoonde dat de sociale wetenschappen zeer veel aan de strafrechtsbedeling hebben bij te dragen!

E. Boutmans

Openbaar Ministerie, door J. Matthijs, Algemene Practische Rechtsverzameling, E. Story-Scientia, Gent 1983, 392 blz.

Toen wij enkele jaren geleden vernamen dat J. Matthijs, thans emeritus-procureur-generaal bij het hof van beroep te Gent, een boek over het Openbaar Ministerie aan het voorbereiden was, keken wij verlangend uit naar het moment waarop dit boek het daglicht zou zien. Wij waren hoegenaamd niet alleen. De velen die de publikaties van J. Matthijs kenden, wisten dat hij als géén ander bekwaam zou zijn, om een zo complex onderwerp, dat omwille van zijn massiviteit niemand zou durven aanpakken, met succes te behandelen. De publikaties van J. Matthijs hadden steeds geschitterd door de verbazingwekkende grondigheid en eruditie waarmee de daarin behandelde onderwerpen werden uitgediept. Ook al nam hij dikwijls sterk persoonlijk geprofileerde standpunten in, die regelrecht indruisten tegen standpunten van anderen, toch dwong hij met zijn mercuriales en verhandelingen ieders respect af.

De hooggespannen verwachtingen werden ten volle ingelost. Voor ons ligt een monumentaal werk, waarin helder en in een vloeiende taal de instelling van het Openbaar Ministerie beschreven en geanalyseerd wordt in al zijn aspecten. Een zo omvattend onderwerp werd dankzij een strakke discipline van behandeling in de handgreep van één boek gebracht.

Matthijs heeft zijn studie in vijf titels ingedeeld. In een eerste titel, die niet minder dan 50 bladzijden beslaat, behandelt hij de geschiedenis en ontwikkeling van het Openbaar Ministerie: een boeiend stuk geschiedschrijving, waarin de meest recente verworven kennis werd verwerkt. Een tweede titel is gewijd aan het begrip en de kenmerken van het Openbaar Ministerie, waarbij meer bepaald ook de problematiek van de functionele en hiërarchische eenheid, de ondeelbaarheid, de onafhankelijkheid en de specificiteit van dit magistratenkorps aan de orde komt. Titel drie vormt de hoofdbrok van de studie: daarin worden de ambtsplichten van het Openbaar Ministerie geanalyseerd, zoals in strafzaken, in burgerlijke zaken, in tuchtzaken en in administratieve aangelegenheden. Titel vier behandelt de organisatie en het statuut van het Openbaar Ministerie, waarin in het bijzonder ook aandacht besteed wordt aan de zogenaamde hulpdiensten van het Parket, zoals o.m. het parketpersoneel en de gerechtelijke politie. De laatste titel tenslotte is gewijd aan de problematiek van het beleid van het Openbaar Ministerie, waarbij veeleer de noodzaak, de wenselijkheid en de mogelijkheid van beleid wordt toegelicht, dan dat wordt ingegaan op de vraag hoe dit beleid er de facto uitziet.

De juridische verhandeling van Matthijs is een wetenschappelijke goudmijn. De voor outsiders doorgaans zo ongekenne instelling van het Openbaar Ministerie, wordt hier maximaal inzichtelijk gemaakt: maar ook insiders zullen

er voortdurend naar grijpen bij de minste vraag of twijfel over 'hoe het nu juist is', en zullen er steeds nieuwe facetten van deze gecompliceerde instelling in ontdekken. Dit boek is niet meer weg te denken uit de Belgische rechtsliteratuur. Het is nu reeds een klassieker.

Zijn er dan geen schaduwkanten te belichten? Toch wel. Vermoedelijk zullen penalisten een uitvoeriger behandeling verwacht hebben van de relaties van het Openbaar Ministerie met de politie, en een nog méér uitgewerkt stuk over de strafuitvoering, die hier eerder summier werd behandeld. Maar deze bedenkingen kunnen nauwelijks als kritiek geformuleerd worden: t.a.v. de stroom van informatie die in dit boek is vrijgekomen m.b.t. zovele dimensies van het Openbaar Ministerie, wordt honger naar méér, geformuleerd als kritiek, loutere gulzigheid.

L. Dupont

Strafrecht en belastingrecht, L. Dupont en F. Vanistendael (redactie), Acta Falconis 1983/5, Kluwer, Antwerpen 1983, 176 blz.

Het fiscaal strafrecht dat – cfr. de uitdrukking van L. Dupont (p. 89) – in het verleden een schaduwbestaan kende, is de laatste jaren in een sterke stroomversnelling geraakt. Er vloeien namelijk grondige wijzigingen voort uit de Wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-80, de herstellwet van 10 februari 1981 betreffende de strafrechtelijke beteugeling van de belastingontduiking en het K.B. nr. 41 van 2 april 1982. Het kan dan ook een gelukkig initiatief genoemd worden van de organisatoren van de 2e fiscale dagen 'Zeger Van Hee', om penalisten en fiscalisten bijeen te brengen om een round-up te maken van de recente hervormingen en hun gevolgen. Zij konden daarbij beroep doen op een schare eminente specialisten die op academisch vlak en in de praktijk m.b.t. deze problematiek reeds hun sporen verdiend hebben. De hier besproken publikatie is de neerslag van het colloquium dat op 11 maart 1983 werd gehouden aan de faculteit Rechtsgeleerdheid te Leuven. Er mag nu reeds gesteld dat de auteurs de lezer een merkwaardig gestoffeerd werkinstrument aanbieden.

In een eerste bijdrage – 'Strafrechtelijke aspecten van de recente wetswijzigingen inzake inkomstenbelastingen' bezorgt Prof. R. Declercq ons met zijn gekende grondigheid niet minder dan een mini-cursus fiscaal strafrecht waarin hij enerzijds een schematische voorstelling geeft van de strafrechtsbepalingen in de wetgeving over inkomstenbelastingen en anderzijds ook de strafrechtspleging bespreekt voor de in de artikelen 339 tot 394 W.I.B. bedoelde misdrijven. Uit zijn bijdrage blijkt onmiddellijk dat, alhoewel een belangrijke stap werd gezet naar een uitgesproken strafrechtelijke beteugeling, nochtans moet vastgesteld worden dat... 'voor de penalist de wettelijke regeling betreffende de misdrijven inzake inkomstenbelasting niet volmaakt is' (blz. 38). Het is voor de auteur duidelijk dat uit de praktische toepassing lessen zullen moeten worden getrokken om de regeling te vervolmaken. De heer W. Dierick, adviseur bij de Administratie van de Bijzondere Belastinginspectie, bespreekt vervolgens 'Het optreden van belastingambtenaren in de strafprocedure'. Hij gaat voornamelijk in op het funda-